

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

De ijs, ad quæ tenentur parentes liberis suis 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

H. DE VITA CHRISTIAN. 139

donis gratuitis deuotior sit prudētior
que marito. Tali ergo matronæ con-
gruit virum suū tempore apto ad me-
liora hortari, & pro culpis corripere,
præsertim cū ad charitatiuam cor-
reptionem oēs teneantur Christi fide-
les: & orare pro ipso, ipsum quoq; pa-
tienter sufferre, vt valeat eum lucrari.
Propter quod summus ait Apostolus:
Si qui viri non credunt verbo, per mu-
lierum bonā conuersationem salui fi-
ant. Vas quoq; electionis: Vnde, in-
quit, scis mulier, si virum saluū facies? *1. Pet. 3.*
Sic deuotissima illa sancta Cæcilia spō-
sum suum, adhuc ferocem, amoroſe ac
dulciter alloquens, eundē ex leone cō-
uertit in agnum. Hinc etiam, vt primo
regum describitur, Abigail mulier *1. Reg. 25.*
valde prudens, virum suum adhuc e-
brium vesperi non increpauit, sed ma-
ne vino iam digesto.

*De ijs, quæ parentes tenentur filijs suis
ac filiabus. Articulus IX.*

QVI diligit filiū suū, instanter *Prover. 13.*
erudit illum in libro Prouerb.
REGVLA I.

PArētes soboli suæ primo tenētur cor-
poralē educatiōē, donec psonaliter
valeat necessaria sibi lucrari, si paup sit

Hoc enim & natura, inò Deus autor naturæ ei impressit, & ex naturali procedit amore: quemadmodum proles à parentibus habet esse: ita & conuersationem ac complementum ipsius esse recipit ab eisdem.

REGVLA II.

Parentes soboli suæ tenentur præseruationem atque custodiam ab exteriori læsione ac nocimento pro viribus, ne in ignem, aquam, foueam, uel labatur, aut à feris lædatur.

Et hoc de iure est naturali, ex inge-nita affectione & cura ad propriam prolem. Quod & in brutis multis videmus, qualiter pro suorum defensione pullorum uique ad mortem pugnant. Idcirco in hominibus hoc negligere, legibus punitur ciuilibus.

REGVLA III.

Parentes soboli suæ tenentur temporalem prouisionem competentem, secundum suæ facultatis & status possibilitatem.

2. Cor. 12.

Ait nanque Apost. Non filij patribus debent thesaurizare, sed parentes filijs. Hinc peccant enormiter, qui hæreditatem patrum suorum aut cæ-

DE VITA CHRISTIAN. 141

tera bona sua iniuste consumunt, vendunt, dispergunt, quam filijs suis ac filiabus relinquere, & in alios pios vsus expedere obligantur, nec gule, & carnalitati, ac vanitati inde seruire.

REGVLA IIII.

Parentes sobolem suam tenentur à peccatis pro posse reprimere, in moribus bonis instruere, pro excessu corripere ac debite castigare.

Nempe dum minores sunt, coercendi sunt virgis & ictibus, quod postmodum, dum in maiori ætate sunt, fieri conuenienter non valet, corripiendi & castigandi sunt durioribus verbis, aut grauioribus pœnis, veruntamen cum discretionem, ne nimis exasperentur, cum dicat Apostol. *Col. 3.* Patres, nolite ad iracundiam prouocare filios vestros, vt non pusillo animo fiant, sed educate illos in disciplina & correptione Domini. Hinc in Prouerbijs Salomon loquitur: *Pro. 22.* Stultitia colligata est in corde pueri, & virga disciplinæ fugabit eam. Idcirco vt denuò Salomon *Pro. 13.* fassus est Qui parcit virgæ, odit filium suum. Deinde quam salubris & fructuosa sit soboli ista correctio, Salomon

MON

Prover. 23. non pandit, dicendo: Noli subtrahere à puero disciplinam. Tu virga percussis eum, & animam eius de inferno liberabis. Vnde cōstat insipiētia carnalitasque parentum qui filios suos nolunt in scholis à magistris debitè castigari. Præterea sicut nonnulli prælati in se cōpetenter boni & pij, multisque actibus cōmendabilibus decorati, pereūt in eternū, eò quòd plebem sibi commissam non satis idoneè instruunt & castigant: sic multi parentes æternam damnationem merentur ac incidunt, eò quod circa sobolis suæ informationem, refrænationem, correctionem & correctionē sunt molles ac negligentes, cuius euidēs exemplū legitur primo Regum de Heli, qui reprobatus fuit à Domino, grauiterque punitus, non solū in se, sed itē in sua posteritate, quoniam filios suos non tam acriter increpauit & castigauit, sicut ipsorum merebantur facinorosa. Hinc demum damnabiliter peccant parentes, qui filios suos iā nubiles, norunt lubricè viuere: dissimulant tamen. Et quamuis proponant eos matrimonio dare, differūt tamē diu propter temporalia cōmoda, quæ magis

Parentes sæpe damnari propter filios.

1. Reg. 4.

quæ.

DE VITA CHRISTIAN. 143

quarunt, quàm Dei honorē & animarum salutē. Quod veræ charitati atq; iustitiæ extat contrariū. Sūt etiā quædā matres nimis molles & cōpassiua, quæ ferre non valeant, quòd à patribus pueri debitè castigentur. Aduertant ergo parentes, quod diuina ait scriptura: Qui diligit filium suum, affiduat illi flagella, vt letetur in nouissimo suo. Nō des filio potestati in iuuetute sua, sed curua ceruicē eius, & tunde latera eius dum iuuenis est. Melius est enim mori sine filijs, quam relinquere filios impios. Heu quàm stulti sunt multi parentes, sobolem suam carnaliter, non spiritaliter diligentes, qui eā à vanitatibus, scurrilitatib⁹, iocis & ludis superfluis non compescūt: in quos certum est omnia sobolis vitia redundare.

Eccle. 30.

Eccle. 16.

REGVLA V.

Parentes obligantur filios suos ac filias informare per se aut per alios in ijs, ad quæ scienda oēs Christiani tenētur. Idcirco si eis adsit facultas, faciant illos frequētare scholas, ad minus, quousque discant orationem dominicam, salutationē angelicam, & symbolum fidei, maternum quoque

quoque idioma legere & scribere, ac tantum de sermone latino, vt ad Misfam valeant ministrare. Melius verò esset quod frequentarent scholas, quousque in sermone latino congrui fierent, religionique apti. Verùm in isto multi parentes, præsertim in vilis, sunt penitus negligentes: qui quãuis competenter sint diuites, filios tamen suos ac filias modo præfato non instruunt, nec faciunt frequentare scholas, nec moribus informari, neq; compesci: imò in ætate, qua apti sunt ad talia, faciunt eos oues & pecora custodire, arare, & consimilia ruralia agere. Aduertant ergo quod Ecclesiasticus protestatur. Qui docet filium suum, laudabitur in illo, & in obitu suo non contristabitur de illo. Et illud Salomonis Filius sapiens lætificat patrem suum, filius stultus mœstitia est matris suæ. Item que illud Ecclesiasticus: Ne iucunderis in filijs malis, si multiplicentur. Melior est vnus timès Deum, quam mille filij impij. Postremò caueant parentes, ne filios suos ac filias curiose, superflue, pompaticè vestiant. Specialiter quoque informandæ & coercendæ sunt filia ac puella,

ne

Eccle. 30.

Prov. 10.

Eccle. 16.

ne fiant aut sint inuerecundæ, aut dis-
 solutæ, vel garrulæ, nec saltatrices aut
 procatrices: nec permittantur otiosæ
 consistere, sed semper aliquid vtile o-
 perentur. Insuper vbique, præsertim
 in Ecclesia, custoditæ sint visu, nec o-
 culos suos in facies iuuenū defigant.
 In plateis etiam: imò vbique sint mo-
 rigeratæ, taciturnæ, deuotæ, exempla-
 res & custoditæ. Hinc hortatur Am-
 brosius: Discite o virgines non cir-
 cumcursitare alienas aedes, non mo-
 ram facere in plateis, nec aliquos in
 publico miscere sermones. Verecun-
 dari virginum, & ad omnem viro-
 rum occursum alloquiumq; vereri.
 In Ecclesiastico quoque docetur: Filia
 tibi sunt? serua corpus illarum, & non
 ostendas hilarem faciem tuam ad il-
 las. In filia non auertente se à vanis,
 firma custodiam, ne occasione in-
 uenta abutatur se. Itaque quanto ani-
 ma corpore præstantior est, tanto pa-
 rentes diligentiores sint circa filios
 suos & filias, vt ab infantia informen-
 tur potiùs bonis moribus, scientia
 atque virtutibus, quàm vt
 opibus ditentur ter-
 renis,

Ambrosius.

Eccles. 7.

Eccles. 26.

g

Quo-